



Верховний
Суд

Аналіз стану здійснення правосуддя
Касаційним цивільним судом
у складі Верховного Суду
у першому півріччі 2026 року

Здійснення цивільного судочинства Касаційним цивільним судом у складі Верховного Суду

У першому півріччі 2026 року на розгляд до Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду (КЦС) надійшло **9,7 тис.** процесуальних звернень: касаційних скарг, апеляційних скарг, заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими чи виключними обставинами, клопотань про визначення підсудності, що на 526 або 5,7 % більше порівняно з аналогічним періодом 2025 року (9,2 тис.). Переважну кількість нових надходжень до КЦС становили, як і в попередні звітні періоди, касаційні скарги (**9,4 тис.** або 96,3 %).

У звітному періоді до кожного із суддів КЦС у середньому надійшло **324** процесуальні звернення (із розрахунку на середню кількість суддів, що становила **30** суддів), що на 6 звернень перевищує середній показник за перше півріччя 2025 року.

Серед інших процесуальних звернень, що надійшли до КЦС упродовж першого півріччя 2026 року, **53** апеляційні скарги, **227** клопотань про визначення підсудності, **45** [66]¹ заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими та **32** – за виключними обставинами.

З урахуванням справ і матеріалів, не розглянутих на початок звітного періоду, на розгляді КЦС у першому півріччі 2026 року перебувало **17,3 тис.** справ та матеріалів, що на 852, або на 5,2 % більше порівняно з I півріччям 2025 року. Середня кількість справ і матеріалів, що перебували на розгляді, із розрахунку на одного суддю КЦС, становила **575** [566] одиниць.

Упродовж першого півріччя 2026 року суддями КЦС усього ухвалено **18,3 тис.** судових рішень, із них понад **9,5 тис.** судових рішень, якими завершено розгляд справ і матеріалів, що становить 54,9 % від тих, що перебували на розгляді (гістограма 2).

¹Тут і далі у квадратних дужках наведено відповідні дані за перше півріччя 2025 року

Середня кількість розглянутих процесуальних звернень і справ у звітному періоді із розрахунку на одного суддю КЦС становила понад **316** одиниць.

Показники надходження та розгляду цивільних справ і матеріалів КЦС у першому півріччі 2025–2026 років відображено на **гістограмі 1**.



Залишок нерозглянутих касаційних та апеляційних скарг, справ, заяв та клопотань становить **7,4 тис.**, або 42,8 % від тих, що перебували на розгляді у КЦС.

У звітному періоді на розгляд об'єднаної палати передано 30 справ, 2 справи передано на розгляд палати та 33 справи – на розгляд Великої Палати Верховного Суду (повернуто 16 [15] справ).

Кількість окремих думок, висловлених суддями КЦС у першому півріччі 2026 року, становила 402 у 310 справах, або у 39% справ більше ніж у I півріччі 2025 року [223 справи].

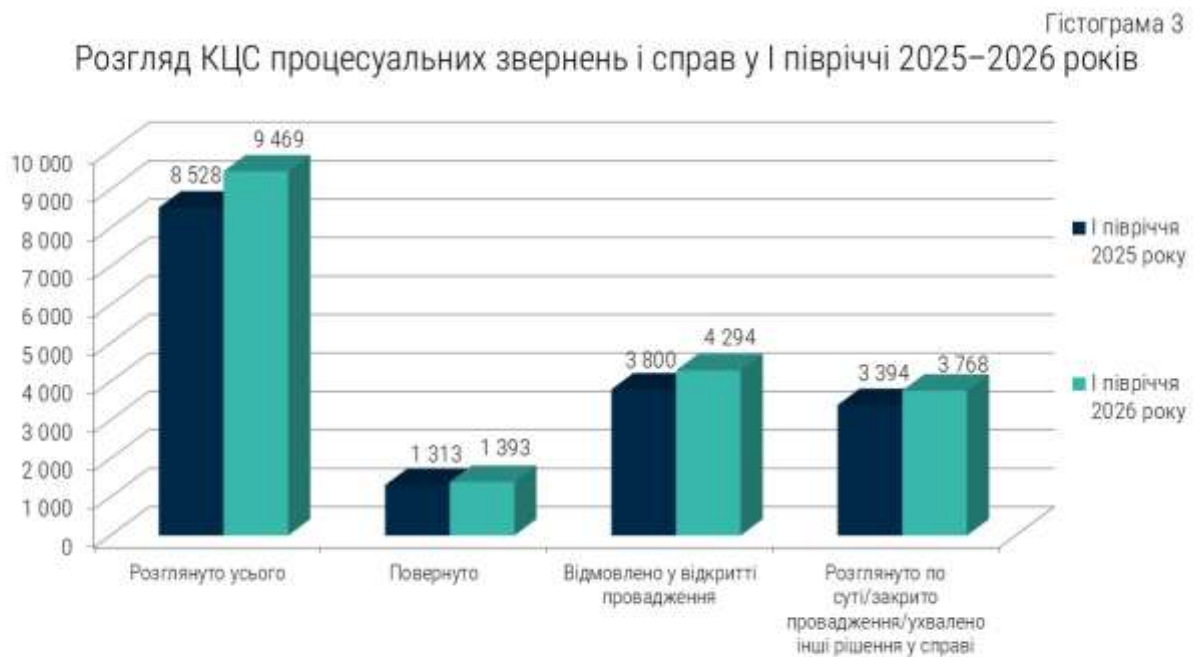
У першому півріччі 2026 року суддями КЦС постановлено 5 [9] окремих ухвал.



На розгляді у КЦС (з урахуванням нерозглянутих на початок звітного періоду) знаходилося **16,9 тис.** касаційних скарг і справ.

Розглянуто (з урахуванням повернутих, у яких відмовлено у відкритті провадження, або закрито провадження) понад **9,1 тис.** касаційних скарг і справ, або 54,1 % від тих, що знаходились на розгляді.

За результатами розгляду у **4,3 тис.** випадках було відмовлено у відкритті провадження, що становило 25,3 % від загальної кількості касаційних скарг, що перебували на розгляді (або 46,8 % від розглянутих), із них 944 [понад 1 тис.] – за малозначністю, у 1,3 тис. [понад 1 тис.] – справи з ціною позову, що не перевищує 250 розмірів прожиткового мінімуму, у 867 [740] – у зв'язку із тим, що касаційну скаргу визнано необґрунтованою, 67 [44] – за необґрунтованістю, оскільки є висновок Верховного Суду у подібних правовідносинах, та у 1,2 тис. – з інших підстав; повернуто з різних підстав понад **1,3 тис.** скарг, або 7,8 % від тих, що знаходились на розгляді (гістограма 3).



За результатами судового розгляду колегіями суддів скасовано **1,1 тис.** судових рішень, ухвалених місцевими чи апеляційними судами, що становить **31,1 %** від переглянутих (понад 3,4 тис.), що на 1,5 % менше порівняно з першим півріччям 2025 року (32,6 %); змінено **201** судове рішення, або **5,9 %** [6,2%] від переглянутих (гістограма 4).



Із загальної кількості скасованих судових рішень:

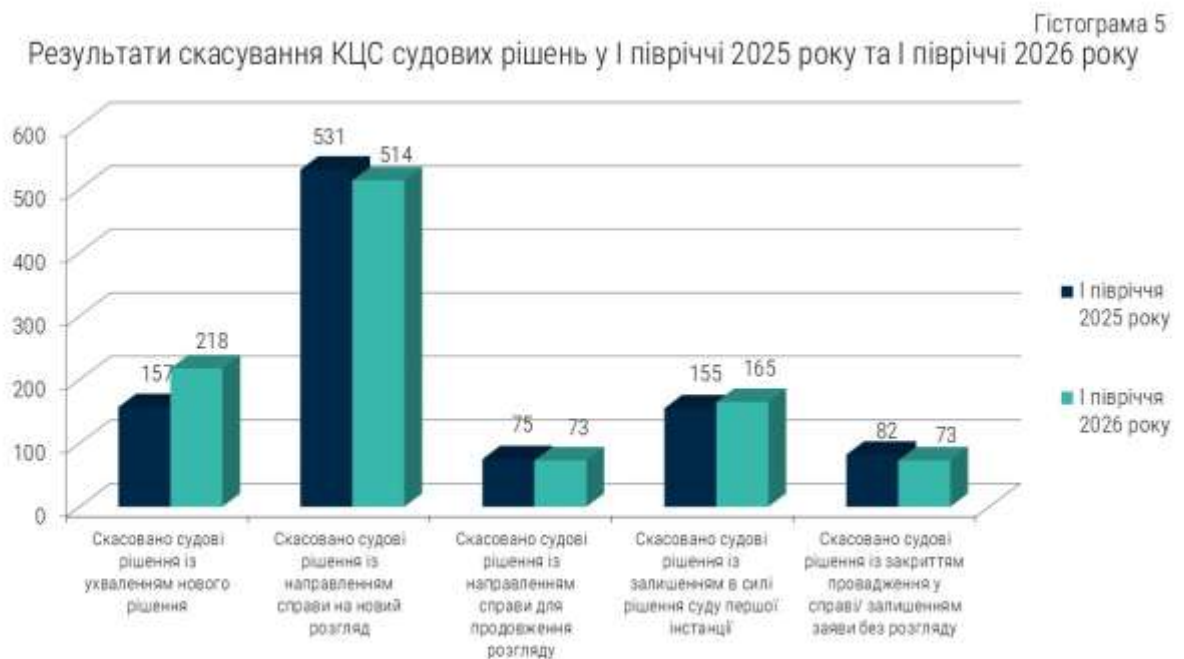
514 (48,3 %) скасовано з направленням справи на новий розгляд;

218 (20,5 %) – із ухваленням нового рішення;

165 (15,5 %) – із залишенням у силі рішення суду першої інстанції;

73 (6,9 %) – із закриттям провадження у справі/залишенням заяви без розгляду;

73 (6,9 %) – із направленням справи для продовження розгляду (гістограма 5).



Упродовж першого півріччя 2026 року КЦС скасував 6 судових рішень із 8 переглянутих у справах про недоговірні зобов'язання, а саме у справах про відшкодування шкоди, завданої внаслідок ДТП (75 %); по 2 судові рішення із 3 переглянутих, або по 66,7 %, у справах про визнання та надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду та щодо права власності чи іншого речового права на нерухоме майно (крім землі), зокрема, про речові права на володіння чужим майном; та 65 % судових рішень (із 20 переглянутих 13 скасовано) – у справах щодо спорів, що виникають із земельних відносин (спори про припинення права власності на земельну ділянку).

Найменший відсоток скасованих судових рішень (по **14,3 %**), спостерігається у справах про розкриття банком інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб (із 14 переглянутих судових рішень 2 скасовано) та у справах про визнання необґрунтованими активів та їх витребування (із 7 переглянутих судових рішень лише 1 скасовано); у справах, що виникають із сімейних відносин, зокрема, у спорах про позбавлення батьківських прав – **16,4 %** (із 61 переглянутого 10 судових рішень скасовано) та у спорах щодо права власності чи іншого речового права на нерухоме майно (крім землі), зокрема, про комунальну власність – **16,7 %** (із 6 переглянутих 1 судові рішення скасовано).

Найбільша кількість скасованих судових рішень у Полтавській (47,4 % від загальної кількості переглянутих), Івано-Франківській (37,6 %), Вінницькій (35,1 %) та Рівненській (34,6 %) областях. Найменша кількість скасованих судових рішень у Сумській (14,3 % від загальної кількості переглянутих), Херсонській (13,8 %) та Миколаївській (17,6 %) областях.

Протягом звітної періоду у понад **2,2 тис.** справ судові рішення було залишено без змін, або **63 %** від переглянутих, що на 1,8 % більше порівняно з першим півріччям 2025 року (61,2 %).

Серед розглянутих касаційних скарг за категоріями цивільних справ більшість, як і в аналогічні періоди попередніх років, становлять справи позовного провадження, зокрема спори, що виникають із договорів (2,6 тис. справ, або 29,9 % від кількості справ позовного провадження), із них 728 справ – у спорах, що виникають з договорів позики, кредиту, банківського вкладу (28,3 % від усіх переглянутих справ зі спорів, що виникають з договорів). Розглянуто значну кількість справ у спорах, що виникають із сімейних відносин (1,1 тис., або 12,7 %), про відшкодування шкоди (991 справа, або 11,5 %), що виникають із земельних правовідносин (975, або 11,3 %) та із трудових правовідносин 639, або 7,4 % від кількості справ позовного провадження.

На кінець звітного періоду залишилися нерозглянутими понад **7,3 тис.** касаційних скарг і справ, або 43,7 % [46,4 %] від тих, що перебували на розгляді.

Упродовж першого півріччя 2026 року на розгляді у КЦС перебувало також 56 заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами та 35 заяв про перегляд судових рішень за виключними обставинами (гістограма 6).

За результатами перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами:

- повернуто – 35 заяв;
- відмовлено у відкритті провадження – 7 [20];
- розглянуто по суті та у задоволенні позову відмовлено із залишенням судового рішення в силі – 8 [1];
- не розглянуто – 6 заяв.

За результатами заяв про перегляд судових рішень за виключними обставинами:

- повернуто – 15 заяв;
- відмовлено у відкритті провадження – 17;
- передано на розгляд до Великої Палати – 1;
- залишились нерозглянутими 2 заяви.



У звітному періоді на розгляді у КЦС знаходилось **229** [170] клопотань (подань) про визначення підсудності, з яких 225 розглянуто. За результатами розгляду 101 [68] клопотань задоволено; у 105 [73] – у задоволенні відмовлено та 19 повернуто.

Крім того, упродовж першого півріччя 2026 року на розгляді у КЦС перебувало **82** [91] апеляційні скарги на ухвали суду апеляційної інстанції: щодо рішень третейських судів (11), рішень міжнародного комерційного арбітражу (51) та на інші ухвали (20).

Із загальної кількості апеляційних скарг, які знаходились на розгляді у звітному періоді, розглянуто 32 справи по суті апеляційної скарги, за результатами чого: 9 судових рішень скасовано, 2 рішення змінено, у задоволенні 21 скарги відмовлено та судові рішення залишено без змін; на кінець звітного періоду залишилась не розглянутою 31 апеляційна скарга/справа.

Стежте за нами онлайн

 fb.com/supremecourt.ua

 t.me/supremecourtua

 [@supremecourt_ua](https://www.instagram.com/supremecourt_ua)